

Fletorja e Klerit Katolik

të Shqypnís

PERMAJTJA E LANDËS

Akte të Selis Shêjte:

<i>Acta Pii PP. XI: Epistula de S. Antonio Patavino .</i>	fage 1
<i>S. C. Caeremon.: Decretum de titulo Excellentiae Reverendissimae.</i>	» 9
<i>S. Poenit. Ap.: Invocatio ad B. M. V. indulgentiis ditatur</i>	» 10
<i>De indulgentia plen. pro divini officii recitatione. .</i>	» »
<i>Pont. Comm. interpretando Codici: de concessione Indulgentiarum — et de legitimatione prolis . .</i>	» 11

Akte të Dieqezeve:

<i>Leter e Argjipeshkvit të Shkoders mbi Shtypin katolik</i>	» 12
<i>Casus conscientiae.</i>	» 13
<i>Njoftim</i>	» 14
<i>Ndima per veptra misjonare</i>	» 16

= SI DORËSHKRIM =

SHKODER

Shtypshkroja e Zojës së Papës Grece
1931

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Fletorja e Klerit Katolik

— TË SHQYPNËS —

AKTE TË SELËS SHËJTE

ACTA PII PP. XI

Epistola Apostolica

Ad Exc.mum P. D. Eliam dalla Costa, Patavii Episcopum,
septimo exeunte saeculo ab Antonii Patavini obitu
decretisque eidem Sanctorum Caelitum honoribus

PIUS PP. XI

VENERABILIS FRATER

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Antoniana sollemnia, quae feliciter hoc anno agentur, septingentesimo scilicet ex quo Patavinus Thaumaturgus piissime obiit, quaeque per proximum producentur annum ad illius diei memoriam recolendam, quo die, septimo item ante saeculo, sanctorum caelitum numero ipsemet adscriptus est, ita profecto habitum iri credimus, ut non parum eadem ad pietatem fovendam conferant et ad animarum salutem procurandam. Novimus enim duo istae, in eade honoris tui, constituta esse Consilia ut sacrae huiusmodi profanaeque celebritates actuose apparentur diligenterque provehantur, quibus quidem Consiliis non modo quotquot ex insigni Assisitis subole hunc sanctitatis florem venerantur sui Ordinis ornamentum et decus, sed civitatis etiam moderatores primoresque, nobilissima quadam animorum contentione, suam sunt operam ultra libenterque navaturi. Ac novimus itidem te, venerabilis frater, ad singulos catholici orbis Epi-

scopos dedisse litteras, ut eosdem omnes ad hanc faustitatem participandam et in sua cuiusque dioecesi promovendam fraterno animo invitares.

At si opportunum est ubique rem agi, multo quidem opportunius ut, quemadmodum Patavii, ita in Lusitana Republica, ac praesertim Ulissipone, unde noster ortum duxit, peculiaria edantur pietatis testimonia effusioresque laetitiae. Quam ob rem libentissime accepimus dilectum filium Nostrum Patriarcham Ulissiponensem, faventibus omnibus cuiusvis ordinis civibus, consilium iniisse saecularia haec in Antonii honorem sollemnia in sua patria peragendi. Et gaudium auxit Nostrum nuntius, qui ad Nos haud ita pridem perlatus est, haec, amico quodam foedere, ita esse celebranda, ut delecti viri, veluti Patavinae civitatis legati ad principem Lusitaniae urbem, fausta hac occasione, mittantur, atque hinc nonnulli item Patavium concedant, qui inibi, per sollemniores dies, Lusitanorum partes sustineant. Cur igitur spem non foveamus bonam fore ut Antonius, ubique communibus impensisque precibus in auxilium advocatus christianam fidem caritatemque in animis alat et sectatores suos e terrenis huius vitae fluxisque rebus ad caelestia excitet ac sempiterna? Cur pro certo non habeamus non modo in privatos homines, sed in civilem etiam consortionem beneficia non pauca inde esse profectura? Quemadmodum enim noster procellosam aetatem suam, profligatis passim moribus infectam, christiana collustravit sapientia ac veluti suae virtutis suavitate perfudit, ita omnino sperandum ut in plurimorum mentes animosque per sacra huiusmodi revocatus, saeculum quoque nostrum — Dei aeternaeque beatitudinis saepenumero immemor, voluptatum aestu usquequaque iactatum, humanaeque amplitudinis incomposite cupidum — ad ea, maiora quidem ac nobiliora, ad quae nati comparatique sumus, excitet exemploque suo alliciat.

Attamen, ut eiusmodi spei votisque Nostris effectus feliciter respondeat, omnino opus est, non modo externa haberi sollemnia honoresque Thaumaturgo Patavino tribui, sed omnes etiam, qua maxima possunt contentione, eniti ut praeclara ipsius virtutum ornamenta intueantur et ad imitandum sibi proponant. Quam ad rem aptissime S. Augustinus admonet: «Caritas ubi fuerit necesse est ut operetur; fides ipsa per dilectionem operatur». ¹⁾

In comperto quidem est, venerabilis frater, fere omnes e christiana plebe incensiore quodam populari cultu Antonium prosequi

¹⁾ In Ps. XXXI, 8.

ad eumque plurimas admoveere preces; at nonne eo praesertim consilio id faciunt, eaque potissimum de causa, ut ab ipso temporalia beneficia, miranda saepe ac prorsus prodigiosa, impetrent, quandoquidem, eximia eius sanctitudinis gesta plerumque ignorantes, nihil aliud in Antonio nisi Thaumaturgum cognoscunt atque suspiciunt?

Apostolico igitur officio, quo divinitus fungimur, consentaneum putamus praecipua huius sanctitatis herois adumbrare virtutes animique lineamenta, Nostram facientes illam, quam in liturgia ecclesiastica legimus, sententiam admonitionemque: «Imitari non pigeat quod celebrare delectat». ¹⁾ Ac tuum erit, venerabilis frater, eorumque omnium, e sacrorum praesertim administris, qui peculiari quodam studio Antonium prosequuntur, quae Nos per has Litteras breviter attingimus, vobiscum in animo commentari diligenter et ceteris, pro vestro cuiusque munere, inlustrare atque in exemplum proponere.

«In viris praeclarissimis — ita decessor Noster f. r. Leo XIII — «quorum virtute recteque factis egregium decus Lusitaniae partum, «merito cum laude maxima consendus est Antonius, Patavinus ex «loco obitus cognomento dictus. Cuius cum patratorum prodigiorum «fama latissime ad omnes populos pervagarit, Lusitani nominis gloria ubique percerebuit, primas honoris eius ferente Ulissipone quae «hominem sanctissimum suis civibus adnumerat». ²⁾

Illic siquidem noster inlustri genere natus, ut erat ingenio praestantissimus et copia rerum non minus quam nobilitatis gratia pollens, talem suae vitae cursum prospicere et quasi praecipere poterat, ut nulla sibi nec voluptatum gaudia nec humanae gloriae nomen atque emolumenta defutura esse viderentur. Nihil sibi haec omnia, paterna nempe bona, futurae amplitudinis auspiciis cupiditatumque invitamenta, in primo aetatis suae flore, laeta grandique animo reliquit atque veluti ab se genere excussit, ingrata quasi pondera, quibus suus ad caelestia adscensus praepediretur. Itaque humile Congregationis Canonicorum S. Augustini sagum primo demisse petiit, ac deinde, maioris perfectionis appetens, nascens Seraphici Ordinis institutum impenso animi ardore ingressus est. Quo quidem in vitae genere ita continenter profecit, ut ad altissimum virtutum omnium fastigium, citatiore cotidie gradu, contendere videretur. In his vero sanctimoniae ornamentis, quibus omni ope ac studio animum exornabat sumum, ille imprimis elucet absolutissimae

¹⁾ Lect. IV ad Commune Marim. Martini.

²⁾ Epist. ad Card. Patr. Ulissip. in Mali MDCCCXCV.

castimoniae nitor, ob quem, quasi angelus in humana concretionem degens, ab omnibus magna cum admiratione suspiciebatur. Non quin Antonius noster cupiditatum illecebras senserit, non quin pravas illas expertus sit sensuum animique impulsiones, quae, ut omnes norunt, ex collapsa per originalem labem natura, quasi hereditas tristissima, oriuntur et universum afficiunt humanum genus; immo etiam litterarum monumenta referunt, ipsum, in iuvenili adhuc aetate, eam in membris suis insitam conquestum esse aliam legem, repugnantem legi mentis suae, quam Apostolus gentium vehementer lamentabatur.¹⁾ Attamen tam acriter eidem repugnavit, tamque diligenter, ut libidinis motibus incompressis naturae viribus coercitis sedatisque, niveum pudicitiae florem illibatum servaverit. Et quisnam poterit verbis effingere superna illa gaudia, quae, ob partem eiusmodi victoriam, iuvenis castissimi totum perfudere animum? Nec caelestia tantum oblectamenta, veluti praemium optatissimum ob despectas ac domitas suorum sensuum fallacias, assecutus est Antonius, sed eidem etiam iicuit illius, qui « pascitur inter lilia », ²⁾ et conspectu perfrui et blanditiis suavissimis delectari. Siquidem, ut memoriae proditum est, cum noster in conclavis sui recessu umbratilem vitam ageret, vel precibus Deo instans, vel sacrarum vacans litterarum studio, quodam die, de improvviso, e supernis sedibus descendit, luce circumfusus fulgidissima, Iesus Infans, leniterque arridens, non modo se eidem conspiciendum dedit, sed puerili manu illius collum circumplexus, et oscula cum blandimentis dare et accipere visus est. Quapropter, in mirandi huius eventus memoriam, hac etiam aetate nostra, Patavini imagines ita finguntur, ut Franciscalem eadem iuvenem sanctissimum, altera tenentem manu candidissimum lilium, innocentiae suae indicem, altera vero divinum Puerulum ad sinum ardenti complexu prementem, apte quidem ac significanter, populari pietati proponant.

Iamvero consentaneum ducimus, eo scilicet consilio ut omnes, rem meditando, in usum cuiusque suum deducere non neglegant, exquirere quibusnam artibus quibusque rationibus et pudicitiam suam integram Antonius servare et sanctitatis apicem attingere potuerit. Qua in re, primum christianam noster persecutus est humilitatem animique demissionem, quae, cum omnium virtutum fundamentum sit, modo desit, iam nullus potest perfectionis viam fidenter ingredi,

¹⁾ Rom., VII, 23.

²⁾ Cant., II, 16.

nedum ad eius adeptionem pervenire queat. Quamvis enim ipse omnibus admirationi esset, et a Seraphico Patre ac Magistro « episcopus » honoris ergo nuncuparetur, se tamen servum inutilem existimans, non altiora munera dignitatesque aucupari, sed viliora potius beatamque solitudinem consecrari sollemne habebat. At vero minime putandum eiusmodi humilitatis studium ex enervata eius indole animique debilitate oriri; quod quidem hodie nonnulli, humanae fortitudinis praestantiam plus nimio efferentes, de catholicae Ecclesiae heroibus inconsulte temereque disserentes, effutiant ac perperam commentantur. Non una enim occasione Antonius, prout res postulabat, animose fortiterque fecit; ut exempli gratia, cum Ezelinum a Romano — imperiosum illum violentumque principem in Patavinam finitimasque civitates tyrannico dominatu saevientem — coram adiit ac iustitiae caritatisque nomine, pacem digladiantibus populis conciliare, pluribusque civibus, custodiae vinculisque mandatis, libertatem impetrare contendit. Ex quo profecto clare elucet, christianae humilitatis usum non animi vigorem dignitatemque minuere atque extenuare, immo potius augere quam maxime.

Aliae praeterea sunt artes rationesque, quibus Antonius pudicitiam suam custodire tutam et perfectissimam assequi morum sanctimoniam enitebatur. Divitias scilicet ipse contemnere ab iisdemque suum abalienare animum, Assisiatis vestigiis insistens, qui mystica iniit cum evangelica paupertate sponsalia; omnibus fere vitae commodis se abdicare, ac non modo se terrenis hisce rebus pro viribus exsolvere, sed etiam semet ipsum abuegare ut exprobris Deo vacare famularique posset; acerrimae sensuum castigationum illecebrarum fugam adiacere diligentissimam; atque praesertim cum virtuti diffideret suae, precibus interdiu noctuque ita instare fervidissimis, ut reapse dici queat totum eius vitae cursum veluti perpetuam fuisse ad Deum admotam supplicationem. Ipse siquidem probe noverat divina nos ope continenter indigere, quandoque etiam « non servus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est ». ¹⁾ Quemadmodum enim tellus, si sola luce ac calore careat, squalens atque iners existit, ita hominum animus, nisi caelestis Numinis gratia, precibus impetrata, collustratur atque enutritur, non pravis cupiditatum motibus obsistat, non fidem caritatemque alere, non denique potest sublimes illos adscendens facere, quibus ad nobilissima quaeque contendat.

¹⁾ II Cor., I, 5.

Quodsi, ad divini hortamenti normam « Oportet semper orare et non deficere », ¹⁾ suam precando caritatem in Deum exserere atque efferre non intermittebat noster, attamen, cum adventantem sibi mortem prospexisset, nihil iam aliud exoptabat, nihil consecrabatur, nisi ut, procul ab hominibus fluxisque rebus omnibus, arctiore cum Deo consuetudine constanter uteretur atque recrearetur. Referunt enim eum, cum prope coenobium *Campi Sancti Petri*, in silenti ac silvestri loco, amplissimam suspexisset arborem atque solidissimam, sibi in optatis fore dixisse, si inibi pensilis extrueretur cellula, in qua uni Deo mente animoque vacare et reliquum sibi liceret temporis spatium beatissime traducere. Cuius voti compos factus, cum ad nidulum sibi paratum laetanter adscendisset, angelicam ibi potiusquam humanam vitam aliquantis pergit; ac precando, contemplando, divinoque aestuando amore, sempiternam praesensit praecepitque beatitatem.

At si, ut adhuc scribendo persecuti sumus, tam eximiis virtutum laudibus enituit Antonius, nullā tamen sanctitatis notā magis praestitit, quam apostolici, quo flagravat, studii atque ardoris; illius, inquam, apostolici studii, quod, ut in interiore animi perfectione veluti fundamento consistit, ita ex eadem vim suam continenter haurit atque exprimit.

Siquidem, inde a primis religiosae suae vitae annis, cum praeclara comperisset Franciscalium protomartyrum gesta — qui, in Mauritania, barbaris illis gentibus catholicae religionis cultum afferentes, sanguinem pro Christi nomine profudissent — apostolatus ac martyrii cupiditate aestuans, id enixe poposcit ut sibimet ipsi liceret et sacras eiusmodi expeditiones participare et sua opera suoque, si opus esset, cruore Iesu Christi regnum producere atque amplificare. Veruntamen, rem adeptus, cum ad Africae oras appulisset, febris illico correptus, ob devexam valetudinem in patriam remeare coactus est. At navis, quae in Lusitaniam contendisset, adverso vento compulsa, Italiae litora attigit; Italiae, dicimus, quae a novo huiusmodi caritatis apostolo divinique verbi praecone, non sine caelesti nutu, pervaganda ac collustranda erat. Hic enim potissimum apostolica eius vis ac navitas inclaruit, hic impensissimi ab eo exantlati labores; at in Galliae etiam provinciis bene multis, quandoquidem omnes Antonius — Lusitanos nempe suos, Afros, Italos, Gallos, quotquot denique catholica veritate indigere intellexisset —

¹⁾ Luc., XVIII, 1.

nullo habito gentis nationisque discrimine, actuoso studio suo complectebatur. In haereticos autem, Albigenses scilicet, Catharos et Patarenos, eo tempore paene ubique furentes ac germanae fidei lumen in christifidelium animis restinguere conantes, tam strenue feliciterque decertavit, ut « haereticorum malleus » iure merito nuncuparetur. At vero, si sublimi quadam eloquentiae vehementia atque acerbitate in haereses omne genus in pravosque mores ferebatur, in obcaecatos tamen omnes, qui evangelii lucem appeterent, in devios, qui ad veritatis semitam contenderent, in « prodigos » denique « filios », qui caelestis Patris veniam complexumque percuperent, paternum omnino gerebat animum.

In concionando autem, non populi favorem, non divitum primorumque gratiam, non inanem hominum plausum gloriolamque aucupabatur; neque doctrinam praeferibat venditorumque more iactabat suam, aed divinam illam, quam e diuturna sacrarum Litterarum lectione suxerat sapientiam, studiose diligenterque inlustrabat.

Non mirum igitur si a decessore Nostro f. r. Gregorio IX « Arca Testamenti », honoris causa, appellabatur; non mirum, si tantam civium multitudinem, vel errantem, ad frugem bonam reduxit vel fide caritateque torpentem, ad virtutum adeptionem sua voce suoque exemplo excitavit. Quamvis enim, ut diximus, non plausum quaereret hominumque gloriam, auditorum tamen animos ita sibi devinciebat, ut diu multumque iidem, temporis laborisque immemores, in eum concionantem intenderent, eiusque oratione percussi atque commoti, et suorum scelerum horrore perstringerentur, et ad caelestia adipiscenda bona vehementer exardescerent. Cum ne fama mirabilis huius evangelicae veritatis praeconis longe lateque percrebresceret, non modo e propinquis regionibus, sed e longinquis etiam urbibus, oppidis viculisque ingens ad eum multitudo catervatim confluebat, eidemque ita circumfundebatur, ut vix postremos hominum ordines incensissima oratoris vox pertingere posset. Videre erat milites, parumper saltem, arma deserere, agricolas arva, mercatores tabernas, artifices denique officinam cuiusque suam, ut eum aliquentem audirent; atque profecto, in sua quisque re reversus, ad perfectioris vitae institutum sese non tam vocatum quam affectum experiebat. Neque defuere apostolice huius concionatori mira illa signa atque portenta, quibus Deus, in gravioribus praesertim tempestatibus Ecclesiam suam sustinere, suorumque praecorum doctrinam atque opera divinitus obsignare atque confirmare videtur. Per ea enim saepenumero ei licuit non modo haereticos, catholicis praeceptis succensentes,

pervincere eorumque prosternere molimenta, sed civium etiam odia simultatesque pacare atque componere. Quam ad rem idem decessor Noster Gregorius IX, in Litteris Decretalibus, quibus Antonium Patavinum ad Sanctorum caelitem honores evexit, haec habet: « Ut... suae (Deus) virtutis potentiam mirabiliter manifestet, et nostrae salutis causam misericorditer operetur, fideles suos, quos semper coronat in caelo, frequenter et honorat in saeculo, ad eorum memorias signa faciens et prodigia, per quae pravitas confundatur haeretica, et fides catholica confirmetur, fideles mentis torpore discusso, ad boni operis excitentur instantiam; haeretici, depulsa in qua iacent caecitatis caligine, ab invio reducantur ad viam, et Iudaei atque Pagani, vero lumine cognito, currant ad Christum, lucem, viam, veritatem et vitam ». ¹⁾

Ad hoc igitur sanctitatis lumen, quo catholica gloriatur Ecclesia, venerabundi respiciant omnes, ad eiusque gesta atque virtutes suam enitantur componere vitam. Discant ab eo iuvenes, ii praesertim qui in Actionis Catholicae ordines adsciti sunt, ab huius saeculi illecebris abhorre et ad nobilissima quaeque castum piumque animum erigere; discant qui sacris Missionibus dant operam, adversis rebus non frangi, prosperis non efferri, constanterque apostolico flagrare studio; sacri denique discant oratores et ex divinis Litteris suam haurire sapientiam et, sese Iesu Christi praeceptis exemplisque alacriter conformando, ad gravissimum concionandi munus animum comparare suum. Ac potissimum cupimus ut, qui religiosae vitae institutum capessivere, atque imprimis qui ex inclyto sunt Assisiatis Ordine, iidem omnes huius praeclari Franciscalis familiae decoris laudes egregiaque promerita, nobili quadam contentione, aemulentur.

Iam nihil reliqui est, venerabilis frater, nisi ut quae, alia ex aliis, per saecularia huiusmodi sacra, conlatis inter vos viribus consiliisque, peracturi estis, iis et bene precemur et felicem ominemur eventum. In quibus, peculiari placet gratulatione hortationeque prosequi Nostra, cum pias frequentissimasque fidelium peregrinationes per hunc et proximum annum ad gloriosum Antonii sepulchrum habendas; tum duos illos coetus septembri mense agendos, alterum Missionalium causae, rebus alterum rationibusque socialibus provehendis; tum denique Eucharisticum Conventum, quo Antoniana sollemnia, auspiciato sane, ad suum vergent dignissimum exitum.

¹⁾ Litt. Deer. « Cum dicat Dominus », III Iunii MCCXXXII.

Faxit igitur Deus, Antonio ipso deprecatore atque auspice, ut quae per has litteras, tibi quidem inscriptas, in christifidelium mentem redigere volumus, ea intento ab omnibus reputentur animo et in usum actuosissime deducantur.

Caelestium interea munerum conciliatrix esto paternaeque benevolentiae Nostrae testis apostolica benedictio, quam cum tibi, venerabilis frater, tuis omnibus, iisque qui Patavium horum sollemniis causa conventuri sunt, tum nominatim dilectissimae Seraphici Patriarchae suboli universae — studiosis praesertim mirabilis Basilicae et sacrarum Thaumaturgi exuviarum custodibus — peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die I mensis Martii anno MDCCCXXXI Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. XI

SACRA CONGREGATIO CAEREMONIALIS

Decretum

De titulo « Excellentiae Reverendissimae »

Stm.us D. N. Pius Papa XI, eo consilio ut dignitas eorum, qui cum in Ecclesiae gubernatione, tum in ipsa Pontificis Maximi Domino principes habent partes, maiore cotidie in honore sit, Pulpitatorum Patrum perconctatus sententiam, qui sacris caerimoniis regendis praepositi sunt, die 11 mensis Decembris huius anni, accessito viro hac in pagina subsignato, qui Sacrae Congregationi caeremoniarum est a secretis, decrevit: *Excellentiae Reverendissimae* titulum, praeter quam Patriarchis et Latinae et Orientalis Ecclesiae, praeter quam Praelatis qui a flocculis vulgo appellantur, praeter quam Nuntiis et Internuntiis Apostolicis, tribuendum quodque esse Archiepiscopis atque Episcopis sive residentialibus sive titularibus tantum, itaque Magistro Pontificii cubiculi, Praelatis qui assident vel sunt a secretis in Sacris Romanis Congregationibus, Secretario Supremo Tribunalis Signaturae Apostolicae, Praelato Decano Sacrae Romanae Rotae ac denique Substituto Secretariae Status, Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Caeremonialis, die 31 Decembris 1890.

✠ I. Card. GRANITO PIGNATELLI DI BELMONTE,
Ep. Ostiensis et Albaniensis, Praefectus,

L. ✠ S.

B. Nardone, Secretarius.

SACRA POENITENTIARIA APOSTOLICAE

(OFFICIUM DE INDULGENTIIS)

I

Invocatio ad B. M. V. indulgentiis ditatur

Ssm.us D. N. Pius div. Prov. Pp. XI, in audientia infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori impertita, christifidelibus saltem corde contrito recitantibus invocationem ad beatam Mariam Virginem: *Regina Apostolorum, ora pro nobis*, indulgentia trecentorum dierum benigne concedere dignatus est. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, e Sacra Poenitentiaria, die 20 Novenbris 1930.

L. CARD. LAURI, *Poenitentiarius Maior*.

L. ✚ S.

I. Teodori, *Secretarius*.

II

Decretum

Indulgentiae Plenaria pro divini officii recitatione ad moniales aliasque pias mulieres in communitate viventes extenditur

Indulgentiam plenariam clericis in sacris constitutis, qui integrum divinum Officium, etsi in partes distributum, coram Ss.mo Sacramento sive publicae adorationi exposito sive in tabernaculo adservato, recitaverint, Decreto d. d. 23 Octobris a. c. benigne concessam, Ssmus D. N. Pius div. Prov. Pp. XI, in Audientia ab infrascripto Card. Poenitentiario Maiore die 21 proxime praeteriti mensis Novembris habita, ad moniales aliasque omnes pias mulieres in communitate viventes, quae ex proprii Instituti constitutionibus ad quotidianam divini Officii recitationem tenentur, in eadem forma iisdemque sub

conditionibus, lubentissime ad preces eiusdem Cardinalis Poenitentiarii Maioris extendere dignatus est. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione et contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Poenitentiariae, die 5 Decembris 1930.

L. CARD. LAURI *Poenitentiarius Maior*.

L. ✚ S.

I. Teodori, *Secretarius*.

PONTIF. COMMISSIO AD CODICIS CANONES
AUTHENTICE INTERPRETANDOS

Responsa ad proposita dubia

E.mi Patres Pontificiae Commissionis ad Codicis canones authentice interpretandos, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, responderi mandarunt ut infra ad singula:

I. — De concessione Indulgentiarum

D. An verba: *in suae iurisdictionis locis*, de quibus in canone 349 § 2 n. 2, ita intelligenda sint ut Episcopi indulgentias concedere prohibeantur religiosis exemptis vel in eorum ecclesiis.

R. *Negative*.

II. — De legitimatione proles

D. An vi canonis 1116 per subsequens parentum matrimonium legitima efficiatur proles, ab eisdem genita detentis impedimento aetatis vel disparitatis cultus, quod cessaverit tempore initi matrimonii.

R. *Negative*.

Datum ex Civitate Vaticana, die 6 mensis Decembris anno 1930.

P. CARD. GASPARELLI, *Praeses*.

L. ✚ S.

I. Bruno, *Secretarius*.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

AKTE TË DIEÇEZEVE

Permbi shtypin katolik

MESHTARVE TË NDERUESHEM TË ARKIDIEÇEZIT TË SHKODRËS
SHNDET E BEKIM PREJ ZOTIT

Vllazen të Nderueshem

Shum herë rreth ktyne vjetve, e me gojë e me shkrim, jena mundue me ngrehë vretjen të Uej permbi nevojën e madhe që kena për një shtyp fjesht katolik, permbi të mirat që prej si i rrjedhin popullit, e permbi detyrën që kanë të gjithë, por sidomos na meshtarët, me e mbëkambë ket vegël kaq të fuqishme, me e mbajtë e me e permirsue për ditë më fort. Nuk e shohim të nevojshme më shpenzue shumë fjalë për me ju bërë me kuptue kto të verteta, pse prej Zotit ju të gjithë gjendeni mbë një shkallë bukur të neltë dijet e arsimit, e mundeni lëtas prej vedit me e blë randsin e ksajë veper, mjeft që të vëni oroe se s' mundohen për shtypin e vet të gjithë popujt e gjytetnuem të botes, e si nuk pritojnë gjindja e meçme me i vë vedit kursime bukur të randa, për me pasë me se me i ndimue shtypit, dikush për të mirë, e shumë më tepër për të keq. E din gjithkush se shtypi është vegla më e fuqishme për me përhapë ndë popull si msimet e mira, si kshillet e këqija; është mndyra më e përdorshme, për me ja dhanë nierzve drejtimin si kah e mbara, ashtu edhe kah e mbrapshta.

Për ket arsye Na hjek zëmra fort e fort, o Vllazen të nderueshem, me e përdorë edhe Na ket mjet të fuqishëm për shëlbimin e shpirtnave, për lulzimin e Fës shëjte, e për gjytetnimin e përparimin e vertetë të komit t'onë.

Për kto qellime shëjte kena nisë me botue *Fletoren e së Diles* e disa libra tjerë, e kena më të madhin dishir kto botime me i shumë e me i përhapë s' më fort ndë popullin shqyptarë. Por sikursë e dini, për kto botime lypen të holla, e të holla jo pak, pse gjithshkafja është shtrëjtue; ashtu edhe e dini se për ket qellim deri sot nuk është perkujdesë kush me temelue ndoj burim fitimesh, me të cillët me ju bërë ballë shpenzimeve që lypen për ket veprim.

Prandej gjindena të ngushtuem me u sjellë Juve, o Vllazen të nderueshem, e me ju lutë fort e fort që të na bënëni krah me e mbëkambë ket veper shëjte, tuj u mundue me i sbatue do masa që kena d' me i marrë.

E më së parit po urdhnojmë që ndë tana kishnat e gjytetit e të katundeve të vëhet e të mbahet gjithë herë ndë vënd të dukshëm një kashetë me shkresen: Për shtypin katolik; e meshtari shumë herë ndë vjetë ta grishin popullin me e qitë ndë të lmoshen e vet.

S' dytit po urdhnojmë që e dilja e Rrsbahjeve, si ndë gjytet ashtu ndë katunde, të jët dita e shenjueme për me mledhë ndima për shtypin e mirë; e meshtarët s' pakut dy të dile përpara të ja bëjnë me dijt popullit ket punë, e ta xejnë s' më fort për me dhanë bujarisht ndimen e vet.

Për për me mujtë me xë tjerët, meshtarët të mundohen më parë me xë vetvedin, e të këqyrin me i pri popullit me shëmbullin e vet tuj e dhanë me zëmër të gjanë lmoshen bujare për ket qellim shëjt. E Aj Zot i lumueshem që nuk lën p' pague më të voglen veper të mirë, ju shpërbleftë mundin e lmoshen me bekimet më të kandsmet.

✠ LAZRI Argjipeshkev

CASUS CONSCIENTIAE

Solutio casuum in præcedenti fasciculo propositorum

Ad I. Tum confessarius, tum professor theologiae vera quidem ex parte dixerunt, et simul tamen ex parte erronea suaserunt.

Constat quidem nullam validam ordinis susceptionem omissa tonsura impediri sed non minus constat eam esse Ecclesiae voluntatem, ut regulæ de ordinibus rite et suo ordine suscipiendis etiam ad primam tonsuram applicentur.

Immo can. 960 hoc expressè nos docet: «In iure verba: ordinare, ordo, ordinatio, sacra oratio, comprehendunt, præter consecrationem episcopalem, ordines enumeratos in can. 949, et ipsam primam tonsuram nisi aliud ex natura rei vel ex contextu verborum eruatur».

Quocirca etiam ille *qui malitiose*, omissa tonsura, ad ordines accesserit, fuerit ipso facto, propter *saltum*, a receptis ordinibus suspensus, vi can. 2374. Ideo, cum verba « Dominus pars haereditatis meae » etc. sint instar formae nec aliquid significant nisi in ore ejus qui tonsuram accipit, tonsura a subiecto silente recepta invalide recipitur et est vel iteranda, vel supplenda dispensatione, quam solus S. Pontifex impertire potest. Quamvis autem tonsura clericum efficiat ac proinde habilem reddat ad jurisdictionem ecclesiasticam, multo magis tamen clericus est qui veros ordines suscepit. Ficticia igitur est ista perpetua exclusio a jurisdictione quam professor theologiae Leandro minabatur.

Ad II. Claudius nullatenus erat impeditus. Etsi enim *vox acatholicus* omnes designare possit qui non sunt catholici sive baptizati et ampla ista significatione usurpetur v. g. c. 1350 § I; 1149; 1152; 1099 § I, n. 2, magis proprie tamen de iis dicitur qui sola recta baptizatorum fide carent. Sic intelligitur c. 542 de iis qui sectae acatholicae adhaeserint; et c. 693 de acatholicorum ascriptione fidelium associationi.

Si vero respicias ad jus praecedens, manifestum fit hoc loco, i. e. in c. 987, I, non agi nisi de haereticis. Irregulares dicebantur propter delictum parentum Deliquentes autem sunt soli Ecclesiae subditi. Cfr. Wernz, Jus Decret. II. n. 139, Qui etiam addit p. 223, prohibitionem istam non posse, sine interventu S. Sedis, extendi ad eos qui a turcis vel aliis infidelibus originem traxerint.

Ad III. Secundum principia quae ac magis confirmantur, dixeris Graccum de sua ordinatione dubitare non posse. Nihilo minus, cum S. Sedes hactenus velit ut sub condicione iteretur ordinatio in qua nulla vel vitiosa fuerit instrumentorum traditio, Graccus sacris operari non poterit licite antequam ordinatio condicione ei iterata fuerit.

Casus moralis canonicus de reductione missarum et recursu ad S. Sedem

Ordinarius N. a S. Sede indultum impetraverat, vi cuius posset ad taxam dioecesanam reducere missas fundatas. Iam vero evenit ut testator quidam Mariam instituisset legatariam, adiecto onere curandi ut per quinquaginta annos quinquaginta missae ad intentionem testatoris, singulis annis celebrarentur.

Quinque autem annis post mortem testatoris et acceptum legatum, taxa missarum duplo aucta est. Maria quae non erat valde dives, ordinarium adivit dolens quod nunc onus testamenti tantopere sit aggravatum. Cui ordinarius benigne: Cessa a querelis, filia mea; satis erit ut in posterum cures viginti quinque missas singulis annis.

Ejus tamen Vicarius Generalis dubitat de applicatione indulti ad istum casum. Inde haec quaeruntur:

I. Quid opus est ut missae dici possint fundatae?

Agiturne in praesenti de missis fundatis?

II. Nonne potuit Ordinarius, ut executor natus legatorum piorum, intentionem defuncti ita interpretari, ut aequam missarum reductionem legitime admitteret?

III. Si erravit de usu sui indulti, ad quodnam Dicasterium S. Sedis per se vel per quenquam alium poterit vel debet recurrere?

Njoftim

ZZ. Famullitarve t' Arkidieçezit të Shkodërës.

Me 11 qershuer, qi është e dyta e ëjte e mojit, ka me këndë mledhja e pergjithshme e meshtarve t' Arkidieçezit. Të mundohet se i cilli me u gjetur kah ora 9 p.d. ndë Seminarin Papnuer per me i dhane fillesë veprimeve, si të paren herë.

Ashtë per ket ditë ta këndë të gjithë të krishterët shvillimin e rasave morale, e të jët se i cilli i gacem me e këndue nder sy të tjerëve, e me ja dorzue Zyres argjipeshkvnore. — Porçiten fort me fort ZZ. Famullitarët mos me e lânë pa ardhë, pa pasë ndoj arsye të fortë.

✠ L. Argjipeshkev

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETTI"
SHKODER (2018)

NDIMA

të mledhuna ndë Arkidiecezin e Shkodres
per veprat Misjonare.

VIETEN 1930

I. Per të hapunit e Fës		II. Per Fminin Shëjte	
Famullija e Shkodres	Kr.165	Berdica	Kr. 100
Fretnit	» 200	Shkodra	» 40
Jezuitët	» 30.50	Shllaku	» 20
Berdica (D. Zef Shllaku)	» 325	Bajza	» 17
Rrënci (D. Nikoll Rado-		Rrënci	» 25
vani)	» 20	Jezuitët	» 41
Barbullushi (D. Ndrë		Jubani	» 15
Plani)	» 63	Barbullushi	» 10
Sheldija (D. Nikoll Dra-		Trûshi	» 25
gusha)	» 70	Oboti	» 14
Oboti (D. Gjon Gjergji)	» 35	Sheldija	» 30
Rrjollli (D. Nikoll Gazulli)	» 10.50	Stajka	» 12
Reçi (D. Lek Sirdani)	» 48	Pentari	» 12
Beltoja (D. Mark Shllaku)	» 17	Hoti	» 7
Bushati (Emz. Nikoll			Kr. 368
Ashta)	» 100	III. Per Vorrin Shëjt	
Shllaku (D. Nikoll Bu-		Berdica	Kr. 56.50
shati)	» 50	Jubani	» 27.40
Bajza (Atë Joakin Serreqi)	» 31	Bushati	» 36
Jubani (D. Pjeter Tusha)	» 41	Oboti	» 20
Trûshi (D. Nikoll Shllaku)	» 50	Jezuitët	» 23.50
Pentari (D. Pashko Zojzi)	» 20	Dajçi	» 30
Hoti (Atë Zef Mesi)	» 25	Rrënci	» 20
Selce (Atë Gjon Dëma)	» 24	Beltoja	» 14.50
Stajka (D. Gasper Begu)	» 20	Bajza	» 18.50
Mali Kolej	» 44	Shiroka	» 30
		Sheldija	» 17
	Kr. 1389		Kr. 293.40